

Bliv medlem (<http://www.historie-online.dk/bliv-medlem>)

Hvad papkassen fra 1973 gemte

En historisk spændingsroman starter ikke sjældent med et fund af en glemt gammel æske med dokumenter.

Således også med denne bog. Men dens indledning er så absolut ikke fantasi men skinbarlig virkelighed i form af en faktisk eksisterende flyttekasse med breve, avisudklip, notater og transskriberede bandede interviews.

Reelt en 50 år gammel tidskapsel, som uventet blev stillet til rådighed for Erik Ingemann Sørensen på Gyldendal af redaktør Ole Knudsen efter et redaktionsmøde på forlaget.

Kassen var blevet fyldt op så langt tilbage som i 1973 af Frode Kristoffersen som led i et forarbejde. Den kendte DR journalist og korrespondent i Vesttyskland havde her foretaget en række interviews med de daværende stadig levende personer, der havde været tæt på Hitler i den berømte bunker i krigens sidste dage med henblik på udsendelse for DR.

Det var folk som storadmiral Karl Dönitz, Hitlers efterfølger, Albert Speer, arkitekten, der var Hitlers yndling og blev rustningsminister, Erich Kempka, der var Hitlers chauffør og skaffede benzinen til hans og Eva Brauns ligbål og historien om piloten Wolfgang Klemusch, der 1. maj 1945 lettede i en vandflyver fra København på en mystisk mission dramatisk til det indesluttede Berlin.

En tidskapsel fra 1945 og 1973, som pakkes ud i en opdateret historisk ramme

Den legendariske Frode Kristoffersen får i et af bogens første kapitler en fin karakteristik som journalist og menneske af DRs forhenværende chef for TV avisen, Lasse Jensen. Men kassens mange interviews og hans store forarbejde har været urørt og nåede aldrig frem til offentligheden før nu, hvor Erik Ingemann Sørensen har samlet det enestående materiale i denne fortælling om krigens sidste dage.

Suppleret med sin egen opdaterede forskning har forfatteren sørget for en velfungerende historisk ramme, der både giver bogen et godt drev hos læseren og udbygger, så interviewene og forfatterens egne bidrag smelter sammen i en fin sammenhængende helhed.

Værket giver derfor - også på grund af tiden der er gået siden interviewene - et nyt opdateret indblik i Det Tredje Riges undergang fra de sidste desperate dage i Førerbunkeren til ugerne efter Berlins fald, hvor den - nok for mange ukendte - nazistiske spøgelsesregering residerede under Storadmiral Karl Dönitz i Flensburg.

Det ene spændende kapitel efter det andet

Det er ret så artige og særdeles spændende ting, som her efter 50 år kommer for dagen: Sand dramatik fra piloten på den mystiske flyvetur fra København for at hente Hitlers politiske testamente i det omringede Berlin. En mission, der forløb under yderste livsfare, men uden at de udvalgte kurerer kom ombord. Til gengæld udmøntede begivenhederne sig i en senere kontakt mellem Wolfgang Klemusch og en af de taknemmelige sårede soldater, hvis liv piloten frelste.

Af yderligere spændende læsning udover spøgelsesregeringen i Flensburg kan nævnes en anden vinkel end den gængse historiske på Görings optræden i krigens sidste dage. Her plausibelt formidlet via efterretningsofficeren Gerhardt Boldt, som var øjenvidne i Førerbunkeren, da Göring af Bormann og Goebbels blev udlagt som forræder. En vinkel, der også videreformidler en for de fleste nok ret ukendt eksisterende venstre- og højrefløj i Nazistpartiet.

Yderligere piller Ingemann Sørensen også via Frode Kristoffersens interviews andre myter fra hinanden.

Her fx Dönitzs lånte fjer i Operation Hannibal med hensyn til evakuering af den mange tyske civile fra østområderne. En myte som fremgår af fx Barry Turners : "Karl Dönitz : og Det Tredje Riges sidste dage" Gyldendal 2017 . Her dokumenterer Ingemann Sørensen eftertrykkeligt, at Dönitz i sine ordrer var totalt ligeglad med flygtningene men kun prioriterede krigsførelsen.

Både Dönitz, Best og Speer snoede sig ud af galgeløkkerne

Yderligere giver både bogens historiske ramme og interviewet et billede af Dönitz som en jernhård mand uden nogen form for skrupler, der intet fortrød og lod hensigten hellige ethvert middel, der gavne krigsførelsen og disciplinen. En forbenet tro på og identifikation med Det tredje Rige, der kort før Dönitz egen død i 1981 endog gav sig udtryk i mandens - nok igen for mange ukendte - forventninger og krav om en statsbegravelse, idet han stadig opfattede sig selv som statsoverhoved efter Hitler.

Men selv om Dönitz forstod at sno sig fra en mulig dødsdom, så tog Albert Speer dog prisen på dette område. Med en god forsvarer og sin velikrettede rolle som "den gode angrende nazist", der som Dönitz nægtede ethvert kendskab til Holocaust og ansvar for brug af slavearbejdere undgik Speer galgen og skabte sig dertil endog en vis sympati via sin påtagede anger efter krigen. En velinstuderet rolle, som han i bogen også indtager i interviewsituationen sammen med Frode Kristoffersen, der tilbage i 1973 ikke havde mulighed for at gennemskue ham.

Knap så kendt for dansksprogede læsere er det, at Speer maskepi blev afsløret af adskillige forskere i nyere tid efter dennes død. Også her giver Ingemann Sørensen en glimrende redegørelse.

Skånet bliver på dette område heller ikke Werner Best, der behændigt tog sin dom og fængselsstraf i Danmark og på den måde i en slags flyverskul undgik nærmere granskning af sin topplacering i SS og sin hovedrolle i jagten på de franske jøder og deres transport til gaskamrene.

Konklusion og målgruppe

Erik Ingemann Sørensen har med sin bog præsteret og formidlet et fint og helstøbt stykke formidlingsarbejde i symbiose med Frode Kristoffersens mange interviews med de historiske hovedvidner. Med betegnelsen helstøbt menes her, at værket på fornem vis lykkes med at sammensmelte nyere forskning og samtidsinterviewene til en samlet helhed. En helhed, hvor læseren umærkeligt glider ud og ind af den historiske ramme, samtidigt med at Frode Kristoffersens arbejde fra 1973 både suppleres med nye opdateringer og ydes fuld refærdighed på deres tilblivelsesbaggrund.

Resultatet er et spændende og sammenhængende værk, der ikke stiller ret mange forhåndskrav ud over interesse og den basale forhåndsviden, der udspringer netop her.

Fremstillingen er letlæst, og både forsiden og bogens fine layout fanger med de mange s/h samtidsfotos og gengivelser af centrale dokumenter og kort. Det skal også her bemærkes, at forfatteren har gjort sig umage med at fremfinde en stor del ret ukendte fotos frem for - som så mange andre - at springe over, hvor gærdet er lavest og gøre brug af de mange gengangere, der ofte ses i denne genre.

Fagligheden dokumenteres ved en omfattende kildeliste af fortrinsvis nyere bøger. På samme måde er der et velfungerende noteapparat, som oven i købet er suppleres med QR koder med fagligt validerede videoer på fx Youtube. Her kan man fx se Leni Riefenstahls berømte Triumph des Willens - en udmærket facilitet i fx en undervisningssituation.

Alt i alt er "Krigens sidste dage" en særdeles spændende og velfungerende symbiose af journalistisk og valid faglig formidling med bud til en bred målgruppe af historisk interesserede.

[Historie-online.dk, den 22. februar 2022]

← Forrige artikel (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/2-verdenskrig-61-61/barbarossa>)

SE RELATEREDE ARTIKLER

(<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/solen-sortner-og-jorden-synker>)

Byvandring i Aalborg

Guidede ture med spændende historier fra besættelsestiden og middelalderen

(<http://www.historie-online.dk/nyheder-og-aktiviteter-2-2/byvandring-i-aalborg>)

Indhenter fortiden os?

Temanummer af tidsskriftet RADAR

(<http://www.historie-online.dk/historielab/indhenter-fortiden-os>) (<http://www.historie-online.dk/nyheder-og-aktiviteter-2-2/tv-tips/tv-tips-uge-11-2022>)

Hans Christian Kofoed - Historiens Aktører nr. 62

Ole Mortensøn skriver om skaberen af Kofoeds Skole

[online.dk/temaer-9/artikler-51-51/historiens-aktorer/hans-christian-kofoed-historiens-aktorer-nr-62](http://www.historie-online.dk/temaer-9/artikler-51-51/historiens-aktorer/hans-christian-kofoed-historiens-aktorer-nr-62) (<http://www.historie-online.dk/nyheder-og-aktiviteter-2-2/tv-tips/tv-tips-uge-11-2022>)

TV-tips, uge 11, 2022

Bla. dokumentar om almindelige tyskeres smalfilm fra Nazi-Tyskland

Årets historiske bog 2021

Snart sidste chance for at stemme. Afstemningen lukker på søndag den 13. marts.

(<http://www.historie-online.dk/boger/arets-historiske-bog-8-8/aarets-historiske-bog-2021>)

Carl og Karin Larsson - Historiens Aktører nr. 61

Ole Mortensøn skriver om skandinavisk livsstils pionerer

(<http://www.historie-online.dk/temaer-9/artikler-51-51/historiens-aktorer/carl-og-karin-larsson-historiens-aktorer-nr-61>) (<http://www.historie-online.dk/nyheder-og-aktiviteter-2-2/tjenestefolkene>)

Tjenestefolkene får plads i historien